

Dret processal penal

Codi: 100457
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500257 Criminologia	OB	3	1

Professor/a de contacte

Nom: Arantza Libano Beristain
Correu electrònic: Arantza.Libano@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: No
Grup íntegre en espanyol: Sí

Equip docent

Juan Félix Alarcón Gutiérrez

Prerequisits

No hi ha cap requisit previ per cursar l'assignatura de dret processal penal.

Objectius

Com a objectiu principal, l'assignatura persegueix que l'estudiant pugui explicar a qualsevol persona l'estructura bàsica del nostre sistema processal penal. Especialment, es pretén que l'estudiant pugui assessorar a la persona imputada/acusada en un procés penal de l'estructura d'aquest, dels òrgans judicials i les parts que poden intervenir i en el seu cas, dels recursos que pot interposar en cas de sentència condemnatòria.

Així mateix, altres objectius perseguits són que l'estudiant sàpiga elaborar qualsevol informe criminològic que pugui requerir l'òrgan judicial durant la fase d'instrucció o del judici oral i/o assessorar l'òrgan judicial sobre la conveniència o no d'adoptar alguna mesura cautelar contra la persona imputada en un procés penal. D'altra banda, també es pretén que l'estudiant pugui col·laborar amb els òrgans encarregats de la instrucció del procés penal i, especialment, amb la policia a les diferents diligències d'investigació.

Competències

- Demostrar que es coneix el marc legal i el model de funcionament dels diferents agents de control del delictes.
- Demostrar que es coneix i es comprèn el marc juridicopenal de resposta a la criminalitat (dret constitucional, dret policial, dret processal i dret penal).
- Exposar i argumentar amb claredat, davant un públic especialitzat i no especialitzat, l'anàlisi feta sobre un problema de conflicte o de criminalitat i les seves respostes.
- Identificar la intervenció penal més adequada i efectiva per a cada supòsit concret.
- Redactar un treball acadèmic.
- Relacionar-se respectuosament amb persones.

- Tenir capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Transmetre oralment les idees a una audiència.
- Treballar de manera autònoma.
- Utilitzar correctament el llenguatge jurídic, el psicològic, el pedagògic i el sociològic.
- Utilitzar un llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diverses parts implicades en el conflicte i en la criminalitat.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar criteris d'eficàcia en la utilització del dret en l'àmbit de la criminologia.
2. Aplicar el dret penal en l'àmbit criminològic.
3. Argumentar amb precisió conceptes jurídics davant d'un fòrum.
4. Argumentar verbalment amb educació i sense biaix qüestions de criminalitat.
5. Expressar-se de manera precisa utilitzant els termes tècnics del dret.
6. Redactar un treball acadèmic.
7. Relacionar-se respectuosament amb persones.
8. Tenir capacitat d'anàlisi i síntesi.
9. Transmetre oralment les idees a una audiència.
10. Treballar de manera autònoma.
11. Utilitzar la legislació i les seves vies d'aplicació en el fet delictiu.

Continguts

Tema 1: Constitució i procés. Principis del procés penal

1. La constitucionalització de les garanties processals
2. Les conseqüències de la constitucionalització de les garanties processals
3. Les garanties processals
4. Principis del procés penal

TEMA 2: Sistemes d'enjudiciament penal

1. El sistema acusatori
2. El sistema inquisitiu
3. El sistema mixt
4. Les funcions del procés penal

TEMA 3: Els judicis penals ordinaris

1. El procediment per a l'enjudiciament dels delictes lleus
2. El procediment penal abreujat
3. El procés ordinari per delictes greus
4. El procés davant del Tribunal del Jurat
5. El procediment per a l'enjudiciament ràpid de determinats delictes i faltes
6. El procés penal de menors

TEMA 4: L'organització judicial espanyola

1. La jurisdicció penal. Límits.
2. La competència penal
  - 2.1. La competència objectiva
  - 2.2. La competència funcional
  - 2.3. La competència territorial
  - 2.4. La connexió

TEMA 5: L'activitat de les parts en el procés penal

1. La acció penal
2. La acció civil derivada de delictes

TEMA 6: Les parts en el procés penal

1. El concepte de part en el procés penal
2. Les parts acusadores
3. Les parts acusades
4. La postulació al procés penal

TEMA 7: Les mesures cautelars en el procés penal

1. Concepte i funció de les mesures cautelars
2. Pressupòsits i elements
3. Classes de mesures cautelars
4. Procediment per a l'adopció de la llibertat i la presó provisional

TEMA 8: La incoació del procés penal

1. La denúncia
2. La querrela
3. La iniciació d'ofici

TEMA 9: La instrucció

1. Les diligències d' instrucció
2. Terminació de la instrucció
3. El sobreseïment

TEMA 10: La fase de judici oral

1. L'escrit de acusació o de qualificació provisional
2. Les qüestions prèvies (articles de previ pronunciament).
3. La prova
4. Suspensió e interrupció del judici oral

TEMA 11: La prova pericial

1. Requisits del perit
2. L'elaboració del dictamen pericial
3. L'actuació del perit al judici

TEMA 12: La conclusió del judici oral i els mitjans d'impugnació

1. La sentència penal
2. La prejudicialitat
3. Efectes de la sentència: la cosa jutjada
4. La impugnació de la cosa jutjada
5. Els mitjans d'impugnació: classes i efectes dels recursos

Metodologia

Les classes de dret processal penal combinaran la teoria i la pràctica. La primera franja horària es dedicarà, per regla general, a l'estudi teòric del procés penal a partir de l'explicació del professor. En finalitzar aquesta part teòrica, el professor pot passar alguns dies un qüestionari per tal de verificar el seguiment de l'assignatura.

La segona franja horària es dedicarà a la correcció i comentari dels treballs presentats pels estudiants així com al plantejament dels dubtes que hagi generat el tema. També es comentaran les notícies processals de caràcter penal aparegudes al llarg de la setmana als mitjans de comunicació.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classe teòrica	15	0,6	1, 2, 5, 7, 11
Discussió classe temes processals actuals	4,5	0,18	3, 4, 5, 7, 8, 9
Resolució dubtes, debats i conferències	4,5	0,18	1, 2, 3, 4, 5, 7
Treballs pràctics	15	0,6	3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11
Tipus: Supervisades			
Avaluació	5	0,2	2, 3, 5, 6, 8
Tipus: Autònomes			
Estudi de la matèria	106	4,24	3, 4, 5, 7, 8, 11

Avaluació

Hi ha un únic model d'avaluació: l'avaluació continuada, que requereix l'assistència a classe, excepte en aquells supòsits d'absències justificades documentalment per malaltia o situacions sobrevingudes de força major.

La nota final de l'assignatura s'obté de la mitjana dels diferents treballs que l'estudiant ha de fer al llarg del curs, tant individuals com grupals (25%+ 25%) així com de les dues proves d'avaluació que es duran a terme (50%). En cadascuna d'aquestes dues proves l'estudiant haurà d'obtenir, com a mínim, una nota de 5, per superar l'assignatura. Hi haurà 3 treballs individuals a fer per l'estudiant (un comentari de l'Exposició de Motius de la Llei d'Enjudiciament Criminal, la redacció d'un escrit processal i un comentari d'alguna notícia relacionada amb el procés penal) que suposen un 25% de la nota final de l'assignatura. Els treballs grupals a fer es penjaran a l'aula i s'hauran de presentar, per regla general, en el termini d'una setmana. En la seva correcció, es tindrà en compte la participació dels estudiants.

L'estudiant que no hagi superat alguna de les dues parts de l'avaluació continuada (pràctiques o parcials) podrà presentar-se a la re-avaluació. També es podrà presentar l'estudiant que tingui ambdues parts suspeses amb una nota superior a 3. L'estudiant que tingui a cadascuna de les parts una nota inferior a 3 no podrà fer la recuperació.

En cas que sigui detectat un plagi en algun dels treballs presentats o copia en un examen, aquella practica i l'examen quedaran suspesos i l'estudiant perdrà el dret a presentar-se a la re-avaluació.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Proves d'avaluació	50%	0	0	1, 2, 5, 6, 8, 10, 11
Pràctiques individuals	25%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10
Treballs grupals	25%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 7, 11

Bibliografia

Bibliografia obligatòria:

Navarro, Carmen i Tamarit J.M. (2017). *Introducción al derecho procesal penal: jurisdicción, competencia, partes y estatuto jurídico de la víctima en AAVV, Manual de litigación penal*. València: Tirant lo blanch, pp. 179 a 205.

Ramos F. (2016). *Enjuiciamiento criminal. 12ª lectura constitucional*, Barcelona: Atelier (temes 3, 7 y 12. pp. 85 a 121; 221 a 291 i 415 a 435).

Bibliografia recomanada:

Armenta, Teresa (2018). *Lecciones de Derecho Procesal Penal*, Madrid, Marcial Pons.

Cortés, V. i Moreno, V. (2017). *Derecho procesal penal*. València: Tirant lo blanch.

Gimeno, V. (2018). *Derecho procesal penal*. Madrid: Dykinson.

Montero, J., Gómez J.K, Montón A, i Barona, Silvia (2018). *Derecho jurisdiccional*, vol. III (Proceso penal). València: Tirant lo blanch.